

2+1

IRODALMI ÉS FILMES VERSENY (2017/2018)

A versenyző neve:	
Iskolája:	
Felkészítő tanára:	

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk abból az alkalomból, hogy a kiírásban szereplő könyvek elolvasása és a film megnézése után részt veszel versenyünkön. Reméljük, nem csalódtál a kijelölt művekben, most pedig sikerül számot adnod az ezekkel kapcsolatos gondolataidról.

- A dolgozat megírásának időtartama (legfeljebb) 120 perc.
- Az írásbelin 100 pont érhető el.
- Javasoljuk, hogy a tesztkérdéseknél vedd figyelembe a sorrendet, a kérdések néhol egymásra épülnek.
- Érdeemes legelőször áttekinteni a feladatlapot, hogy jobban be tudd osztani a rendelkezésre álló időt. Ne feledkezz meg a fogalmazásról sem!
- A fogalmazáshoz készíthetsz vázlatot vagy piszkozatot.
- Kérjük, kék vagy fekete színű tollal írd, javítófestéket ne használj!

Jó munkát!

A versenyző pontszáma:	
A javító tanár aláírása:	

Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem

1.a) A novellák mindenkori elbeszélője gyakran egyes szám első személyben beszél. Szerinted hol helyezkedik el ő az osztályközösség tanulmányi hierarchiájában (rangsorában)?

.....

1	
---	--

1.b) Mely novellák alapján gondolod ezt? Hogyan beszél ő a többi diákról, ami alapján így gondolod? Ha tudsz, említs nevet is, akihez viszonyítja magát! (3 pont)

.....

.....

.....

3	
---	--

1.c) A novellák elbeszélője többször is elképzel magában jövőbeli lehetőségeket, eseményeket az életében (pl. *Kísérletezem*, *Lógok a szeren*, *Hazudok*). Milyen vágyai vannak? Sorolj fel néhányat! Milyen személyiséget mutatnak ezek a vágyak?

.....

.....

.....

4	
---	--

2.) Az alábbi illusztráció a kötet egyik kiadásában szerepel, és Fröhlich tanár urat mutatja feleltetés közben. Mutasd be, hogy a rajz hogyan fejezi ki a tanár viszonyát a diákokhoz, a feleltetés eseményéhez!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4	
---	--

3.) Miért szerepel több novellában is nagy kezdőbetűvel az *Osztály* kifejezés? Milyen jelentést társít a fogalomhoz, ha itt a tulajdonnevek helyesírását követi?

.....
.....

1	
---	--

4.) Javíts dolgozatot! (Az akkori háromnegyed a mai kettes és hármas közötti eredményű dolgozatnak felelt meg.)

Magyar dolgozat – Háromnegyedes dolgozat
Petőfi lírai költészete

(...) *Míg Petőfinél olyan szépen domborodik ki a naiv, népies hang, addig Arany Jánosnál a népies hang háttérbe szorul, és helyét a nyelvszépség foglalja el, amely különben Petőfi gyönyörű költeményeiben is föllelhető. (...)*

Költeményeiben az aranykalászos, gyönyörű nagy magyar Alföldet látjuk megénekelve, melyet nála kívül senki oly szépen jellemezni nem volt képes, mint ahogy maga is írja gyönyörű költeményében, mely így kezdődik: "Szép vagy Alföld, legalább nekem szép..."

Mindazonáltal Petőfi nemcsak az Alföldet bírta jellemezni, de azonban a Tiszát is és a "jó öreg kocsmáros"-t, aki alatt saját atyja értendő.

Egy másik költeményében még inkább kidomborította az egyszerűséget, midőn a juhász oly számaron megy, melynek alacsonysága következtében a juhász lába a földig ér. Egyszer csak hallja, hogy haldoklik a juhász babája, s hazasiet azonnal, hogy még életben találja, de azonban csak halottat talál. Elkéseredésében mi telhetett a juhásztól, tehát botjával nagyot üt a szamár fejére. Mily csodaszépen látjuk itt ugyebár az egyszerűséget, mellyel a juhász a szamár fejére üt elkéseredésében!..."

Töltsd ki a táblázatot! Keress olyan idézeteket a szövegből, amelyek megfelelnek az első oszlopban megadott javítási szempontoknak! Egy helyre több dolgot is beírhatsz.

A dolgozat gyengeségei:	Idézet vagy utalás a szöveg egyes részeire
Eltérés a dolgozatnak a címben szereplő témájától	
Műelemzés helyett szöszaporító mellébeszélés	
A stílus, a nyelvi megformálás ügyetlensége	

6	
---	--

5.) A *Hazudok* c. novellában a főhős sok hazugságot mond a barátjának a családjáról, az otthonáról, illetve a Marson hadakozó hangyákról. Az utolsó mondat szerint: „Így lettem íróvá.”

Értelmezd ezt az utolsó mondatot! Miért lehetett az íróvá válás előzménye ez a gyerekkori emlék? Milyenek mutatja az író munkáját, gondolkodását, ha az ilyen jellegű hazugság a hozzá vezető út?

.....
.....

2	
---	--

6.) Olvasd el az alábbi idézetet!

„Hát idehallgass, édes Büchnerkém, milyen marhaságot álmodtam - és most boldog vagyok, hogy csak álmodtam. Azt álmodtam, hogy én nem vagyok már tizenhat éves, hanem sok év telik-múlik és tudod, és sok zavaros és zagyva dolog jön, egészen másképpen, mint ahogy én most elképzelem. (...) És amint ott ültem a kávéházban, esett az eső, és minden szomorú volt - ekkor én egyszerre eltűnődtem álomban, és azt gondoltam, hogy ez mégiscsak lehetetlen, hogy én már huszonhét éves vagyok, és minden így megy (...).

Szóval jól átgondoltam mindent, és világosan rájöttem, hogy én most nyilván csak álmodom, és még hozzá nem valami szép és dicsőséges álmot, hanem egy elég kellemetlen és tökéletlen álmot, és hogy a legokosabb, amit tehetek, ha erőlködöm és fölébredek, és átnézem a mértant, és bejövök az osztályba. Az esős ablaküveghez szoritottam a fejem, és erősen elhatároztam, hogy most felébredek és egészen más szemmel nézem majd azt az igazi életemet, a középiskolában. Nem látom olyan keservesnek és fárasztónak és nyomasztónak; hanem figyelni fogom benne mindazt, ami benne kedély és humor és emlék és szép fiatalság: amit innen, ebből a távolságból olyan tisztán látok már”

6.a) Milyen felismerés születik meg a *Bevezető* narrátorában az iskolás évekkkel kapcsolatban?

.....
.....

2	
---	--

6.b) Miért csak évekkel később születik meg ez a felismerés?

.....
.....
.....

2	
---	--

Kosztolányi Dezső: Aranysárkány

1.) Mutasd be az alábbi tanárokat! Milyen egyéniségek? Milyen a diákokkal való kapcsolatuk? Írj mindegyikről két-három mondatot!

A tanár neve	Egyéniségük, a diákokkal való kapcsolatuk
Novák Antal	
Fóris Ferenc	
Tálas Béla	

6	
---	--

2.) Az alábbi kérdések Novák Antal és a lánya, Hilda viszonyára vonatkoznak.

2.a) Olvasd el az alábbi idézetet!

„A leány könnyei omoltak, folyt a lelki nagymosás, anélkül hogy megváltozott volna furcsa, áthatolhatatlan arca. Novák figyelte. Mennyire másképp sírt a fiú a kertben, ki a sírással mindent lemosott. Itt csak a fényes szemeket látta, melyek üveggolyókként meredtek rá, a vizet, a sós vizet, mely lefolyik az állán. Füle is csak egy üres tölcsérnek tetszett, melybe behullanak szavai, aztán kipotyognak belőle, valahová, a jó Isten tudja, hogy hová. Nem is beszélt többet.”

Milyennek mutatja Novák és a lánya, Hilda kapcsolatát ez a részlet? Milyennek látja, érzi Novák a lányát, a lányával való kapcsolatát?

.....

3	
---	--

2.b) Milyen szóképek/költői képek fejezik ki ezt az érzést, viszonyt? A példának megfelelően gyűjts ki a szövegből három, Hildával kapcsolatos szóképet! Írd melléjük a jelentésüket is!

szókép	jelentése
<i>a fényes szemek üveggolyókként meredtek rá</i>	élettelen tárgyaknak tűnnek a szemek

3	
---	--

2.c) Miért tagadja ki Novák Antal a lányát? Milyen titokra derül fény Hilda szökése után?

.....

1	
---	--

2.d) A csillagokat figyelve Novák Antal és Hilda között az alábbi párbeszéd hangzik el:

„ - *Mégis jó volna egyszer odaröpülni – mondta Hilda.*

- *Minek? Jobb nekünk itt lenn, a földön – válaszolta az apja.* ”

Hogyan jellemzi ez a két megszólalás Novák Antal és Hilda eltérő lelki alkatát, vágyait?

.....

2	
---	--

3.) Milyen jelekből látszik, hogy Liszner Vilmos a tett elkövetése előtt sem elég elszánt, utána pedig nincs meggyőződve teljesen arról, hogy Novák Antal megverése helyes cselekedet volt?

.....

2	
---	--

4.) Novák Antal a verés után képzeletben elégtételt kap Lisznertől. Milyen elégtételről álmodozik?

.....

1	
---	--

5.) A regényben idővel jelképpé válik a címben is szereplő **aranysárkány**. Szerinted mit jelképezhet? Az alábbi idézet segít abban, hogy megfogalmazd, milyen érzéseket, gondolatokat társítanak évek múltán a tárgyhoz, és hogy ennek a felidézése hogyan tudja az aranysárkányt jelképes tárggyá tenni.

„ - *Emlékszel? Mekkora sárkány volt. Milyen hatalmas, gyönyörű sárkány. Hogy röpült. Emlékszel?*

- *Aranyosra festették a harmadikosok.*

- *Azok, a harmadikosok. Három méter hosszú volt a szárnya - mondta Tibor, lehunyva szemét. - Az aranysárkány. Maradj, maradj. Emlékszel? Mi lett vele. Vajon megvan-e még?*

- *Alig hiszem - szólt Bandi álmosan, és itta az utolsó pohár édeset. - Az ilyen papírból van. Egy nyár, két nyár és vége. Hamar elrongyolódik.* ”

.....

4	
---	--

Holt költők társasága

1.) Mr. Keating egy idézetet olvastat fel az első órán, ami így hangzik:

„Szakajtsd a rózsá bimbaját,
Élvezd, amit a perc ad,
A virág ma mosolyog reád,
Holnap már holttá hervad.”

Mr. Keating az versidézettel értelmezve használja a „*Carpe diem!*” azaz: „*Élj a mánap!*” mondást. Miért kapcsolható össze a versrészlet és a latin mondás? Hogyan jelenik meg a *Carpe diem!* gondolata a versben?

.....

.....

.....

.....

3	
---	--

2.) A filmben Neil Perry és Knox Overstreet is biztatja magát a *Carpe diem!* mondattal, mikor bátorságot szeretnének gyűjteni valami számukra fontos, az addigi életükhöz képest bátorságot igénylő tethez. Melyikük számára milyen lépéshez kell ez a biztatás?

.....

.....

2	
---	--

3.) Miért tűnik Mr. Keating számára elfogadhatatlannak az irodalomtankönyv szemlélete? Miben tér el Mr. Keating véleménye a művészet értékéről, céljáról, hatásáról?

.....

.....

2	
---	--

4.) Milyen többletjelentést kap Mr. Keating megszólítása az idézettel: „*Ó, Kapitány, Kapitányom!*” Miért illik ez a megnevezés Mr. Keatingre?

.....

.....

2	
---	--

5.) Az iskolavezetés és Neil szülei szerint Mr. Keatingnek szerepe volt abban, hogy Neil megölte magát. Szerinted volt-e tényleg hatása Mr. Keatingnek Neil tettére?

.....
.....
.....

2	
---	--

6.) Miért válik olyan fontossá a *Holt költők társasága* a fiúk számára? Mit találnak meg benne, ami értékes a számukra?

.....
.....

2	
---	--

7.) Az *asztalra felállás* motívuma kétszer is megjelenik a filmben. Nevezd meg, milyen alkalmakkor történik meg! Mikor milyen jelképes jelentések kapcsolódnak hozzá?

.....
.....
.....
.....

4	
---	--

8.a) Mi a közös Neilben és szobatársában, Todd Andersonban a szülőkkel való viszony tekintetében? Miért érzik át egymás helyzetét? A válaszodban térj ki mindkét fiú helyzetére!

.....
.....
.....

3	
---	--

8.b) Említs meg egy jelenetet, amelyben Neil át tudja segíteni Toddot a szüleiben való csalódás élményén!

.....

1	
---	--

9.) Mit mutat meg az, hogy a film végén pont Todd Anderson szólal fel az osztályból? Milyen változást mutat ez Todd addig megismert személyiségéhez képest?

.....
.....

2	
---	--

